

Kutatói szeminárium a Széchenyi István Egyetemen:

„Családok – generációk – vállalkozások – dilemmák” műhelykonferencia beszámoló

2018. szeptember 26-án került megrendezésre a „Családok – generációk – vállalkozások – dilemmák” című műhelykonferencia a Kutatói Szeminárium sorozat első programjaként, melynek a Széchenyi István Egyetem adott otthont. A konferencia a Széchenyi István Egyetem és Dr. Konczosné Prof. Dr. Szombathelyi Márta, az Egyetem professzorasszonyának szervezésével jöhetett létre.

A műhelykonferencia célja a családi vállalkozások előtt álló dilemmák, utak, lehetőségek tudományos szemszögből történő megközelítése volt különböző szakterületek kutatóinak bevonásával. Nagy hangsúlyt fektettek a tudásmegosztásra, a családi vállalkozások dilemmáinak megismerésére, megértésére és kezelésére, különös tekintettel a generációváltás problémakörére. A vállalati vezetők mellett, azok jövőbeli örökösei, PhD hallgatók és az Egyetem oktatói valamint kutatói is részt vettek a rendezvényen. A konferencia programja plenáris előadásokat, szekcielőadásokat, world cafét és fórumbeszélgetéseket tartalmazott.

A konferencia megnyitóján Prof. Dr. Rechnitzer János kihangsúlyozta, hogy a térség fejlődési ívében a Széchenyi István Egyetem, a helyi gazdaság szereplői és a város vezetése közötti együttműködés rendkívül fontos szerepet játszott és játszik napjainkban is. A műhelykonferencia egy olyan kezdeményezés első lépésének tekinthető, amely az Egyetem és a győri gazdaság gerincét alkotó családi vállalkozások közötti együttműködést hivatott megerősíteni.

A konferencia meghívott előadójaként Prof. Dr. Heidrich Balázs, a Budapesti Gazdasági Egyetem rektora az INSIST projekt kutatási eredményeit ismertette. Az INtegrational Succession in SMEs' Transition nevű kétéves program keretében a generációváltás problémáit vizsgálták a KKV-k vezetésében. Előadása során kiemelte, hogy a generációs feszültség mellett vezetésszakmai nézetkülönbségek is jelentkeznek a magyar családi vállalkozások vezetésének átadása során. Tapasztalataik szerint számos esetben az alapító vezetési stílusa és a vállalkozás működési módja komoly akadályozó tényezőt jelentettek. A hosszútávú eredményes működés kulcsa a fejlett üzleti szemlélet bevezetése és az utódok megfelelő mentorálása, ezeket segítheti a kutatói közösség.

A második szakmai előadás keretében Prof. Dr. Törőcsik Mária a generációs különbségek elismert szakértője, a Pécsi Tudományegyetem egyetemi tanára egy-egy generáció sajátos értékorientációjának hatásáról beszélt. Az átörökítés során az alapító és az utód értékrendjének különbségei feszültséget okozhatnak, amely azonban kezelhető az értékrendek összehangolásával, egy irányadó alapnyilatkozat létrehozásával. Annak tudatosítása, hogy az utód által képviselt új értékek nem a régi értékek eltűnését, hanem azok átalakulását, egy hozzáadott értéket jelentek, lényeges feladat.

A meghívott családi vállalkozások az átörökítés különböző fázisaiban tartanak, így mindennapjaik során eltérő dilemmákkal szembesülnek. A kerekasztal beszélgetés lehetőséget nyújtott az alapítók és utódaik számára, hogy tudásukat, tapasztalataikat a téma kapcsán megoszthassák. A tudatos elhatározás és a potenciális örökösök megfelelő üzleti szocializálása, képzése nem minden meghívott esetében merült fel.

A world café beszélgetésen a fent említett témakörök kibontakoztatására került sor, ahol a megjelent vállalkozók saját szemszögükből értékelték, véleményezték a piacon tapasztalható különböző trendeket, lehetőségeket és esetleges veszélyforrásokat.

Napjaink globalizálódó világában ellentrendként jelenik meg a lokalizáció, melynek egyik kiemelten fontos területe a vállalati beágyazódás. E folyamat egyik sarokpontja a vállalati társadalmi felelősségvállalás, azaz a CSR. A helyi gazdaság szereplői és a város, valamint az oktatási intézmények közötti kölcsönhatások jegyében kulcsfontosságú, hogy a vállalatok hosszú távú együttműködések építsenek ki a helyi iskolákkal, részt vegyenek versenyek, képzések szervezésében, támogassák a különböző eszközök beszerzését, karbantartását. A kis- és középvállalati szektor szereplői nem feltétlenül tudják a piacban rejlő lehetőségeket maradéktalanul kihasználni, de a potenciális lehetőségek kiaknázása esetenként nagy lendületet adhatnak a piacbővítésre, a pozíciójuk megerősítésére vagy a vállalati növekedés fellendítésére. A folyamatos innováció azonban nem feltétlenül kell, hogy részét képezze a területi integrálódásnak. Ebben a szektorban az innováció inkább egyéni tevékenységnek számít, kooperatív együttműködésre csak a piaci szereplők csekély hányada hajlandó.

Ami a humán erőforrás területét illeti, ez egy kényes terület a kis- és középvállalkozások számára. A munkaerőpiacot rugalmatlannak tartják, gyakran csak hosszabb idő múltán derül ki, hogy a munkaköri elvárások és az egyén képességei nem egyeznek. A multinacionális cégekkel szemben a kis-és középvállalkozások előnyeként emelték ki az egyéni látásmódot és a munkavállalókkal szemben tanúsított rugalmasabb hozzáállást. Nehézségként fogalmazódott meg a munkaerő hosszú távú megtartása. A lojalitást fontos kvalitásnak tartják, külön kiemelték, hogy a vállalatnál régóta alkalmazásban álló munkatársak meglátásai számos esetben jelentősen előre lendítették a vállalati fejlődést.

Mindemellett nem csak a munkavállalókkal szemben fogalmaztak meg követelményeket. Fontosnak tartották, hogy a KKV szektorban tevékenykedő vállalatok is korrekt módon kezeljék az állásra jelentkezőket, minden esetben

küldjenek visszajelzést az álláshirdetés aktualitásáról, ugyanis gyakori panasz munkavállalói oldalról a visszajelzés hiánya. A munkahely váltás kapcsán az egyik családi vállalkozás vezetője kifejtette, ha egy munkavállalója más állás után néz, azt kedves szavakkal, megértően útjára engedi. Amennyiben később mégis vissza szeretne térni régi munkahelyére, ugyanolyan szívesen fogadják, mint az új belépőket, sőt, sokszor még szívesebben. A felelősségvállalás és döntéshozatal vonatkozásában felmerült, hogy a már hosszú ideje a cégnél dolgozó egyének körében is gyakran tapasztalják a vezetők, hogy ha egy projekt határideje rövid és annak jelentősége kiemelkedő a vállalat számára, nagymértékű korábbi tapasztalataik ellenére is, sokszor inkább a cégvezetőhöz fordulnak tanácsért, nem feltétlenül vállalják egyedül a kockázatot.

A konferencia összességében nagy sikerrel zárult. A résztvevők kivétel nélkül pozitív véleménnyel voltak a rendezvényről, szakmailag építő jellegű kritikák, tanácsok, releváns kutatási eredmények hangzottak el, mely a későbbiekben nagy haszonnal építhetők be a vállalatok mindennapi működésének folyamataiba. A vállalatok képviselői pedig a tudomány számára adtak építőköveket a szakirodalmi anyagok bővítéséhez, korszerűsítéséhez. A jövőben a Széchenyi István Egyetem fokozott figyelmet kíván fordítani a környékbeli vállalkozásokra, hogy azokkal kollektív módon legyen képes együttműködni, kölcsönösen segítve egymás mindennapi működését és szakmai fejlődését.